

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 546 din 21.09.2022

Dosar nr: 106/ 2021

Petiția nr: 1272/17.02.2021

Petent:

Reclamat: Guvernul României

Obiect: petenta consideră că OUG nr. 141/2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 are prevederi discriminatorii la art. 241, alin. 6.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Guvernul României cu sediul în București, sector 1, Palatul Victoria, Piața Victoriei, nr.1

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 1272/19.03.2021 a fost citată petenta iar prin adresa nr. 2205/19.03.2021 a fost citată partea reclamată, părțile fiind citate în vederea soluționării sesizării pentru termenul de audieri din data de 15.04.2021 (filele 3-4 la dosar).

5. Părțile nu au fost prezente la ședința de audieri. Partea reclamată a comunicat la dosar un punct de vedere în data de 15.04.2021.

6. Punctul de vedere transmis la dosar a fost comunicat petentei cu adresa nr. 3878/24.05.2021, acordându-se acesteia un termen pentru depunerea de note/concluzii scrise.

7. Petenta nu a mai depus la dosar note/concluzii scrise sau alte documente în susținerea celor menționate în petiție.

8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerea petentei

9. Petenta sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare arătând următoarele:

9.1 Petenta consideră că în textul OUG nr.141/2020 există discriminare creată între profesori, deoarece unii au dreptul să susțină examenele de grade didactice în anul următor (în caz de nepromovare în anul 2021-2021), ceilalți putând să repete examenul la un interval de cel puțin 2 ani școlari.

10. În fapt, petenta arată următoarele:

10.1 Aceasta menționează că nu a promovat examenul de obținere a gradului didactic II la proba de Metodica specialității. Petenta este de părere că există o situație de discriminare în OUG nr. 141/2020 unde art. 242 prezintă următoarele: *“În caz de nepromovare, examenele pentru obținerea gradelor didactice II, respectiv I, pot fi repetate la un interval de cel puțin 2 ani școlari”*. La alin. 6 al aceleiași ordonanțe de urgență se introduce următorul text: *“Prin excepția de la alineatul 6 pentru anul școlar 2020-2021, în caz de nepromovare a unei probe din cadrul examenelor pentru obținerea gradelor didactice II și I, acesta poate fi repetat în anul școlar următor”*.

10.2 Petenta arată că în anul 2020 au fost multe persoane care nu au trecut examenul de grad II, asta și din cauza modificărilor impuse de o altă ordonanță de urgență (respectiv OUG nr. 70/2020), aprobată cu o lună înaintea susținerii gradului didactic II, care în loc să îi ajute, le-a îngreunat și mai mult situația. Aceasta consideră că a fost un an foarte greu și este de părere că profesorii care au susținut în anul 2020 examenul de gradul II sunt cei care au avut de suferit de pe urma modificărilor din acel an. Un exemplu ar fi faptul că Metodica specialității, Psihopedagogia și Psihologia au fost susținute într-o singură probă, în aceeași zi, iar timpul alocat a fost de 3 ore, iar în sesiunea 2019-2020 examenul dura 6 ore, cu 2 probe a câte 3 ore, susținute în zile diferite .

10.3 Având în vedere OUG nr. 141/2020 și excepția cuprinsă în alin. 6, petenta este de părere că și profesorii care au susținut examenul în promoția 2019-2020 sunt îndreptățiți să beneficieze de acest drept, și anume acela de a susține examenul de grad didactic II sau I în anul școlar următor nepromovării. De asemenea, aceasta susține că această excepție ar trebui să se aplice până la încetarea stării de urgență sau stării de alertă pe teritoriul României.

10.4 În concluzie, petenta solicită revenirea asupra OUG nr. 141/2020 și acordarea dreptului de a susține gradul didactic II în anul școlar 2020-2021 la proba nepromovată, deoarece nu consideră normal să fie avantajate cadrele didactice care încă nu au susținut gradul didactic și în plus, fără a se cunoaște în ce condiții vor susține examenul.

11. Petenta nu a mai depus la dosar alte documente, note sau concluzii scrise în susținerea celor menționate în petiție.

Susținerea părții reclamate

12. În punctul de vedere comunicat la dosar, partea reclamată arată că plângerea formulată de petentă nu este de competența CNCD, conform atribuțiilor stabilite de OUG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. De asemenea, acest act normativ privește acte sau fapte de discriminare, iar prin hotărârile sale, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării se pronunță asupra unor acte sau fapte, acțiuni sau omisiuni prin care se restrânge exercițiul în condiții de egalitate a

unor drepturi recunoscute de lege, nu asupra unor reglementări cuprinse în legi sau ordonanțe.

13. Partea reclamată menționează că raportându-se la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, plângerea nu este de competența CNCD, conform atribuțiilor acestuia stabilite prin prevederile OG nr.137/2020.

14. Se arată că OUG nr.141/2020 a fost adoptată pentru a asigura continuitatea în desfășurarea activităților didactice la nivelul sistemului de învățământ. Prin acest act normativ s-a reglementat instituirea unor măsuri de prevenire a îmbolnăvirilor cu Sars - Cov2, în unitățile și instituțiile de învățământ, în scopul asigurării dreptului la învățătură și a dreptului la sănătate, pentru beneficiarii primari a dreptului la învățătură, studenți și personalul din sistemul național de învățământ. Potrivit dispozițiilor art.16 alin. (1) din Constituția României, republicată „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”.

15. De asemenea, în OG nr.137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, este definită noțiunea de „discriminare” astfel: *„orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”* - art.2 alin.(1). Astfel, pentru a exista o situație de discriminare trebuie să existe două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit, ori, în speța de față, petenta se referă la dispozițiile Anexei II la Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, fără a proba în ce măsură acest act normativ îi discriminează pe membrii săi.

16. Partea reclamată arată că modul în care legiuitorul reglementează anumite aspecte ce țin de statutul profesional al unei categorii nu este o problemă ce poate fi apreciată din punctul de vedere al discriminării, depășind cadrul legal reglementat prin OUG nr. 137/2000.

17. În concluzie, partea reclamată menționează că susținerile expuse de petentă nu demonstrează existența unei măsuri discriminatorii și astfel sesizarea se impune a fi respinsă.

18. Partea reclamată nu a mai depus la dosar alte documente, note sau concluzii scrise în susținerea celor menționate în punctul de vedere.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudență

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

19. **În fapt**, Colegiul director reține spre analiză faptul că a fost sesizat de petentă cu privire la un posibil tratament discriminatoriu al prevederilor OUG nr. 141/2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, respectiv art. 241, alin. 6 din legea menționată.

20. Colegiul director ia act de excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată în procedură, cu privire la faptul că solicitarea petentei de a constata discriminarea care intervine în cazul prevederilor OUG nr. 141/2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, depășește cadrul legal reglementat prin OUG nr. 137/2022, aceste aspecte ținând de interpretarea și aplicarea legii.

21. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

22. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și

Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”, Colegiul director urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate în procedură.

23. Luând act de plângere, astfel cum aceasta este formulată, precum și de susținerile părților din dosar, Colegiul director urmează a analiza și a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate în prezenta cauză, respectiv excepția de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată în procedură pentru aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea legii.

24. În dezbateră privind analiza excepției Colegiul director urmează a analiza petiția formulată, precum și susținerile petentei și ale părții reclamate consemnate în punctele de vedere ale acestora.

25. Astfel, Colegiul director se raportează la solicitările petentei de a se constata că tratamentul aplicat în cazul său este unul discriminatoriu prin neacordarea dreptului său de a susține examenul de grad didactic II în anul școlar 2020-2021 la proba nepromovată, existând o discriminare creată între profesori prin textul OUG nr.141/2020 deoarece unii profesori au dreptul să susțină examenele de grade didactice în anul următor (în caz de nepromovare în anul 2021-2021) iar ceilalți pot să repete examenul la un interval de cel puțin 2 ani școlari, Colegiul director urmând a analiza cauza prin prisma excepției de necompetență a CNCD invocată în cauză.

26. Concret, Colegiul director ia act de faptul că, în prezenta speță se pune în discuție modul de interpretare și aplicare a cadrului legal incident cu privire la conduita de examinare și de susținere a examenului de grad didactic, precum și condițiile în care se susține examenul, prevederi stabilite de OUG nr. 141/2020¹, aspecte ce nu pot face nicidecum obiectul soluționării de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nefiind o situație ce poate fi apreciată din punct de vedere al discriminării, ci ele pot fi soluționate doar în fața instanțelor de judecată, prin căile de atac permise de lege.

27. Având în vedere situația de fapt și în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în MO nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director reține că a fost invocată excepția de necompetență a CNCD în ceea ce privește o posibilă faptă de discriminare la care a fost supusă petenta, ce ar rezulta din interpretarea și aplicarea legii raportat la susținerea examenului de grad didactic ca urmare a nepromovării unei probe, respectiv acordarea dreptului de a susține gradul didactic II în anul școlar 2020-2021 la proba nepromovată.

28. De asemenea, Colegiul director reține că excepția de necompetență invocată în procedură a fost pusă în dezbateră petentei, în conformitate cu prevederile art. 30 și următoarele din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

”Art. 30 (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

¹ OUG nr. 141/2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011

Art. 31 (1) Consiliul soluționează excepția de vădită incompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32 Consiliul soluționează excepția de vădită incompetență prin hotărâre a Colegiului director."

29. În considerarea incidenței obiectului petiției, în câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este o jurisdicție administrativ-jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

30. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor OG nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (CNCD), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

31. Caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul director al CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960/15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „C.N.C.D. este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ – jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 126 alin. (5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

32. Ca atare, se naște întrebarea legitimă, în ce măsură pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de OG nr. 137/2000 republicată, CNCD poate să constate existența unor situații discriminatorii ce sunt în legătură indisolubilă cu activitatea de înfăptuire a justiției de către instanțele judecătorești, aspecte de interpretare și aplicare a legii care intră în mod cert în sfera de competență a acestora ori în soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești. Raportat la dispozițiile art. 19 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cât și la cele ale art.2 alin.(1) lit.d) și g) din HG nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea CNCD, cu modificările și completările ulterioare, activitatea CNCD are la bază colaborarea cu autoritățile publice competente, în vederea armonizării legislației naționale cu normele internaționale, pe baza unui dialog.

33. Colegiul director se raportează în analiza prezentei cauze și la Constituția României, prevederile art. 1 alin. 4 că: „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor: legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale”; art. 125 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 care statuează că înfăptuirea justiției se face potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși niciunei directive din partea puterii legislative sau executive.

34. Este important de precizat în acest context și Decizia nr. 322/2001 (publicată în Monitorul Oficial nr. 66/2002), prin care Curtea Constituțională a reținut că: „În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct. 1 din Convenția

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap. VI, intitulat "Autoritatea judecătorească", principiile organizării și înfăptuirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art. 125 alin.(1)], compuse din judecători independenți care se supun numai legii [art.123 alin.(2)].

35. Astfel, s-ar încălca în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea de către CNCD în atribuțiile legislativului, dar și în ale ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor. CNCD nu se poate subroga în drepturile altor autorități sau instituții publice și să cenzureze, din punct de vedere al legalității, activitatea acestora ori să oblige aceste autorități la inițierea, aprobarea sau neintroducerea unor norme legale, cenzurarea actelor normative, în funcție de natura lor (legi, ordonanțe și hotărâri de Guvern) revenind în competența exclusivă fie a Curții Constituționale, prin exercitarea de către aceasta a controlului *a priori* sau *a posteriori* - în condițiile art. 146 din Constituție, fie a instanțelor judecătorești - în condițiile art. 126 din Constituție, republicată.

36. Având în vedere considerentele de mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției, constatând că petiția, așa cum a fost formulată, nu prezintă o situație sub aspectul prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, ci o problemă de interpretare și aplicare a legii, competența de a analiza modul în care legiuitorul reglementează anumite aspect ce țin de statutul profesional al unei categorii de persoane revenind instanțelor de judecată.

37. În consecință, Colegiul director admite excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată în procedură conform art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348/06.05.2008.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.2 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu sesizările petentei.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 21.09.2022 au fost:

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Motivat/redactat: AND/FL

Data: 14.09.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

